

Tyttöjen ja naisten ympärileikkaus

Ohjeita maahanmuuttajien terveyteen ja hyvinvointiin

**TURVAPAikka-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO**

Euroopan unionin tuella

Maahanmuuttajien kotoutumisen
edistäminen terveyden ja
hyvinvoinnin keinoin

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Tässä esitteessä kerrotaan tyttöjen ja naisten ympärileikkauksista. Ympärileikkauksia tehdään kulttuurisista syistä. Ympärileikkauksessa ulkoisia sukuelimiä vahingoidetaan jollain tavalla. Ympärileikkauks voi aiheuttaa paljon terveyshaittoja. ⁽¹⁾

Ympärileikkaukset ovat levinneet Suomeen maahanmuuttajien mukana. Maahanmuuttajat Suomessa vastustavat ympärileikkauksia aiempaa enemmän. ⁽²⁾

Miksi ympärileikataan?

Miksi ympärileikataan? Ympärileikkauksista perustellaan syillä, jotka liittyvät kulttuuriin, tapoihin ja puhtauteen. Uskotaan, että ympärileikattu nainen on puhtaampi. ⁽⁴⁾ Terveyden kannalta näin ei kuitenkaan ole. Kuukautisten aikana veri ei ehkä pääse poistumaan kokonaan. Se voi aiheuttaa tulehduksia. ⁽³⁾

Joissakin kulttuureissa ympärileikkauksista pidetään naiseuden ja sukukypsyyden symbolina. Ympärileikkauksessa poistetaan miehiseksi koetut kehonosat. ⁽⁵⁾

Lainsäädäntö

Suomessa on lakeja, joiden mukaan ympärileikkauksista pidetään rikoksena. Rikoslain mukaan ympärileikkauksista pidetään pahoinpitelynä. ⁽⁷⁾ Lapsen oikeuksien sopimus kieltää lasten satuttamisen ja pahoinpitelyn. ⁽⁸⁾ Naisilla on itsemääräämisoikeus. Tämä tarkoittaa oikeutta määrätä itseensä liittyvissä asioissa. Ympärileikkauks voi loukata itsemääräämisoikeutta. ⁽⁹⁾

Ympärileikkauksien haittavaikutukset

Pitkäaikaiset vaikutukset⁽³⁾:

- kipu yhdynnän aikana
- kuukautiskivut
- lapsettomuus
- pitkäaikaiset tulehdukset
- virtsaamisongelmat

Äkilliset vaikutukset⁽³⁾:

- kipu
- verenvuoto
- shokki
- luunmurtumat
- tulehdukset
- kuolema

Synnytykseen liittyvät haittavaikutukset⁽²⁾ :

- synnytyspelot
- repeämät
- pitkä ponnistusvaihe
- tulehdusten siirtyminen äidiltä lapselle
- leikkaukset synnytyksen aikana
- synnytyksen kulun vaikea seuranta⁽³⁾

Korjausleikkaus

Viime vuosina on alettu tekemään korjausleikkauksia. Niiden tarkoitus on parantaa naisen seksuaalisuutta. Tarkoitus on myös korjata ympärileikkauksista johtuneita haittoja. ⁽²⁾ Korjausleikkauksen tavoite on saada sukupuolielimet toimimaan samalla tavalla miten ne toimivat ennen ympärileikkausta. Korjausleikkaus myös palauttaa sukupuolielinten normaalin ulkonäön. ⁽⁶⁾

Avausleikkaus

Joissakin ympärileikkauksissa häpyhuulet ommellaan yhteen. Tätä voidaan hoitaa avausleikkauksella. Avausleikkaus pyritään tekemään ennen raskautta tai raskauden aikana. Avausleikkaus helpottaa synnytystä ja ehkäisee siihen liittyviä ongelmia. Avausleikkauksen tekee lääkäri. ⁽²⁾

Maailmassa on yli 200 miljoonaa ympärileikattua naista. ⁽²⁾

Ympärileikattujen naisten prosenttiosuus on suurin näissä maissa:

SOMALIA 98 %

EGYPTI 87 %

SUDAN 87 %

ERITREA 83 %

Lisäksi ympärileikkauksia tehdään paljon muissa Afrikan maissa ja Lähi-Idässä. ⁽²⁾

Lähteet:

- (1) THL 2016. Tyttöjen ympärileikkaus. www.thl.fi > käsikirjat > lastensuojelun käsikirja > työprosessit > erityiskysymykset > pahoinpitely ja seksuaalinen hyväksikäyttö > tyttöjen ympärileikkaus. Viitattu 22.01.2018
- (2) Solomie Teshome 15.1.2018
- (3) Sosiaali- ja terveysministeriö 2012. Tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen estämisen toimintaohjelma 2012-2016 (FGM). Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2012:8.Pdf-tiedosto. Saatavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/72751/URN:NBN:fi-fe201504226213.pdf>. Viitattu 22.01.2018.
- (4) Ihmisoikeusliitto 2017. Kysymyksiä ja vastauksia tyttöjen sukuelinten silpomisesta. Pdf-tiedosto. Saatavissa: <https://ihmisoikeusliitto.fi/wp-content/uploads/2017/02/Kysymyksi%C3%A4-ja-vastauksia-tytt%C3%B6jen-sukuelinten-silpomisesta.pdf>. Viitattu 16.01.2018.
- (5) Ihmisoikeusliitto ry 2011. Tyttöjen ja naisten ympärileikkaus Suomessa – asiantuntijaryhmän suositukset sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://ihmisoikeusliitto.fi/wp-content/uploads/2014/05/Tyttöjen_ja_naisten_ymparileikkaus_Suomessa_Suositus_sosiaali_ja_terveyde_nhuollon_henkilostolle_IOL_2011.pdf. Viitattu 17.01.2018
- (6) De Schrijver, L.; Leye, E. & Merckx, M. 2016. A multidisciplinary approach to clitoral reconstruction after female genital mutilation: the crucial role of counselling. The european journal of contraception & reproductive health care, vol. 21, no. 4, 269–275.
- (7) Rikoslaki 39/1889. Laki astunut voimaan 01.09.1995. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=rikoslaki#L21>.
- (8) YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista. Viitattu 02.04.2018. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://unicef.studio.crasman.fi/pub/public/pdf/LOS_A5fi.pdf
- (9) Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785. Laki astunut voimaan 01.03.1993. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>